EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 23.3.2011
KOM(2011) 136 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

Den Europæiske Unions Solidaritetsfond
Årsrapport 2009

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Indledning 3

2. Ikke-afsluttede ansøgninger fra 2008 og nye ansøgninger modtaget i 2009 3

3. Finansiering 6

4. Afslutninger 7

5. Konklusioner 7

Bilag 1: Endnu ikke afgjorte og nye ansøgninger til Den Europæiske Unions Solidaritetsfond i 2009 9

Bilag 2: Oversigt over ansøgninger til Den Europæiske Unions Solidaritetsfond siden 2002 10

1. INDLEDNING

Den Europæiske Unions Solidaritetsfond (EUSF) blev oprettet den 15. november 2002. I henhold til artikel 12 i Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002 af 11. november 2002 om oprettelse af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond (i det følgende benævnt "EUSF-forordningen") forelægger Kommissionen en rapport om fondens aktiviteter i løbet af det forgangne år for Europa-Parlamentet og Rådet. Nærværende rapport omhandler fondens aktiviteter i 2009 og dækker ligesom i de forrige rapporter behandlingen af ikke-afsluttede ansøgninger og nye ansøgninger samt evalueringen af gennemførelsesrapporterne med henblik på forberedelse af afslutningen.

Med hensyn til antallet af ansøgninger var 2009 et af de mere "rolige" år for Den Europæiske Unions Solidaritetsfond. I alt blev der kun udarbejdet seks ansøgninger om EUSF-støtte i løbet af året, mens der i nogle af de foregående år var blevet fremlagt op til 19 ansøgninger. Fire af ansøgningerne i 2009 - vedrørende skovbrande i den græske region Attika, storme i Cypern, oversvømmelser på den græske ø Évvia og mudderskred i Sicilien - blev fremlagt i månederne november og december, således at vurderingen heraf først kunne afsluttes i 2010. Disse katastrofer var relativt små, og man vurderede, at de ikke opfyldte kriterierne for aktivering af fonden[1].

Men med hensyn til skadesomfang og udbetalt hjælp var 2009 helt usædvanligt. Jordskælvet i L'Aquilla i den italienske region Abruzzo var den største katastrofe, siden fonden blev oprettet, og førte derfor til det største tilskud, som nogensinde er blevet givet, og som næsten udgjorde en halv mia. EUR. Stormen Klaus i Sydvestfrankrig var en anden stor katastrofe med skader, der lå langt over gennemsnittet.

2. IKKE-AFSLUTTEDE ANSØGNINGER FRA 2008 OG NYE ANSØGNINGER MODTAGET I 2009

Cypern/tørke

I 2008 led Cypern under manglende regn, hvilket havde alvorlige følgevirkninger for borgernes levevilkår, økonomien og miljøet. De cypriotiske myndigheder indgav en ansøgning om EUSF-støtte den 1. juli 2008, som blev fulgt op med yderligere oplysninger den 16. oktober 2008. Dette var den første ansøgning om hjælp fra Solidaritetsfonden vedrørende tørke. I henhold til EUSF-forordningen skal ansøgninger indgives senest ti uger efter den første skade forårsaget af katastrofen, hvilket ved katastrofer, der udvikler sig langsomt, såsom tørke, giver objektive vanskeligheder. I Cyperns tilfælde nåede tørken efter en treårig periode med en usædvanlig ringe nedbørsmængde sit højdepunkt i slutningen af regnperioden i april 2008. Kommission var derfor af den opfattelse, at den 22. april 2008 kan betragtes som naturkatastrofens startdato. Følgelig er tidsfristerne i artikel 4, stk. 1, overholdt, da ansøgningen blev indgivet til Kommissionen den 1. juli 2008.

---

[1] Nærmere oplysninger om vurderingen af disse ansøgninger vil blive fremlagt i årsrapporten for 2010.

De cypriotiske myndigheder anslog den samlede direkte skade, som var opstået efter den 22. april 2008, til 176,15 mio. EUR. Dette beløb oversteg det loft på 84,673 mio. EUR (dvs. 0,6 % af BNI), der gælder for Cypern, men tørken kunne betragtes som en større naturkatastrofe, der ramte landets samlede område. Den 24. oktober 2008 foreslog Kommissionen, at man ydede et finansielt tilskud på 7,605 mio. EUR. Efter budgetprocedurens afslutning i Rådet og Europa-Parlamentet og efter indgåelsen af en aftale om udbetaling af støtte mellem Kommissionen og de cypriotiske myndigheder, blev tilskuddet udbetalt til Cypern den 9. oktober 2009.

Rumænien (oversvømmelser)

I juli 2008 blev en meget stor del af Rumænien ramt af voldsom regn, som medførte alvorlige oversvømmelser og jordskred. De rumænske myndigheder indgav en ansøgning om EUSF-støtte den 1. oktober 2008. De samlede direkte skader blev vurderet til 471,42 mio. EUR. Dette beløb lå under loftet for "større katastrofer ", som gælder for Rumænien (566,84 mio. EUR, dvs. 0,6 % af Rumæniens BNI), men det svarede til ca. 83 % af dette loft, og ansøgningen blev derfor vurderet ud fra kriteriet for såkaldte "usædvanlige regionale katastrofer ".

Den berørte region udgør et sammenhængende område, der omfatter fem distrikter i det nordøstlige Rumænien med et befolkningstal på 3,046 mio. indbyggere. Hovedparten af befolkningen i det berørte område blev ramt i form af en delvis eller total ødelæggelse af private boliger og afgrøder. Der blev fremlagt dokumentation for alvorlige og langvarige følger for levevilkår og den økonomiske stabilitet i regionen. Der blev rapporteret om alvorlige skader på grundlæggende infrastruktur, landbrug, skovbrug, husdyr og private hjem. Katastrofen havde langvarige følgevirkninger for indbyggernes levevilkår i den berørte region, hvor ca. 14 644 boliger blev ødelagt, over en længere periode havde man ikke adgang til grundlæggende infrastruktur (vand/energi), og transportinfrastrukturen blev alvorligt skadet, hvilket medførte, at ca. 100 kommuner blev fuldstændig afskåret fra omverdenen. Den 22. januar 2009 konkluderede Kommissionen, at ansøgningen opfylder kriteriet for usædvanlige regionale katastrofer, og foreslog at bevilge en støtte på 11 785 377 EUR. Efter at den tilhørende procedure for ændringsbudgettet var afsluttet og efter underskrivelsen af gennemførelsesaftalen, blev tilskuddet udbetalt til de rumænske myndigheder den 29. oktober 2009.

Frankrig (stormen Klaus)

Den 24. january 2009 ramte en voldsom storm ("Klaus ") Sydvestfrankrig og voldte store skader. De franske myndigheder indgav en ansøgning til Solidaritetsfonden den 2. april 2009 inden for fristen på ti uger, efter at de første skader var registreret.

Ifølge de franske myndigheder voldte stormen især store skader i skovsektoren, som stod for mere end 60 % af de samlede anslåede skader, og virksomheder samt private boliger (mere end 25 % af de samlede anslåede skader). Stormen voldte ligeledes voldsomme skader på infrastrukturen (transport, el, vand og telekommunikation) og landbrugssektoren, og det var nødvendigt med omfattende oprydningsaktiviteter. Tolv mennesker omkom som en direkte følge af stormen, og mere end 400 blev kvæstet.

Kommissionen vurderede, at de samlede direkte skader forårsaget af stormen udgjorde 3,805 mia. EUR. Da dette beløb overstiger loftet på 3,398 mia. EUR (dvs. 3 mia. EUR i 2002-priser), der gælder for Frankrig i 2009 ved støtte fra Solidaritetsfonden, blev katastrofen betragtet som "større naturkatastrofe " og falder dermed ind under hovedanvendelsesområdet for forordning (EF) nr. 2012/2002. Andre skader i Frankrigs ansøgning, såsom indkomst- og produktionstab som følge af afbrydelsen af økonomiske aktiviteter og hypotetiske skader, såsom den anslåede værdi af tabet af den CO_2, der er bundet i træet (i alt opgjort til 1,220 mia. EUR), blev ikke taget i betragtning som grundlag for beregningen af tilskuddet, da disse ikke anses som direkte skader.

Den 29. maj 2009 foreslog Kommissionen, at der blev udbetalt et finansielt tilskud på 109 377 165 EUR. Den tilhørende procedure for ændringsbudgettet blev afsluttet den 15. september 2009. Efter indgåelsen af gennemførelsesaftalen med Frankrig udbetalte Kommissionen tilskuddet den 25. november 2009.

Italien (jordskælvet i Abruzzo)

I april 2009 ramte et omfattende jordskælv den italienske region Abruzzo, som kostede 300 mennesker livet, og som forårsagede meget store skader. De italienske myndigheder ansøgte om finansiel støtte i forbindelse med jordskælvet inden for den frist på 10 uger, der er sat for ansøgninger til EU's Solidaritetsfond.

Jordskælvet har medført omfattende ødelæggelser af den grundlæggende infrastruktur, private boliger, offentlige bygninger, virksomheder og regionens vigtige kulturarv og har påført befolkningen alvorlige skader. De områder, som er ramt af jordskælvet, dækker hele provinsen Aquila, det meste af regionen Abruzzo og en række tilstødende områder. Regionens hovedstad L'Aquila blev særlig hårdt ramt, især det historiske centrum. Ud af en samlet befolkning på ca. 300 000, som er berørt af katastrofen, blev der anmeldt 300 dødsfald og 1 500 sårede. Tusinder har mistet deres hjem og/eller private virksomhed, og ca. 30 000 mennesker blev indkvarteret i teltlejre i et længere tidsrum. Yderligere 32 000 blev indkvarteret i hoteller og private huse på Adriaterhavskysten, og ca. 20 000 meldes at være privat indkvarteret uden for regionen. En omfattende del af de bygninger, som blev inspiceret efter jordskælvet, blev bedømt som værende absolut usikre. Katastrofen har også i alvorlig grad påvirket den socioøkonomiske situation i hele regionen, hvor den økonomiske aktivitet er blevet drastisk nedskåret eller sat helt i stå. Det samme gælder for aktiviteter på det lokale universitet med 27 000 studerende, som ligeledes udgjorde en vigtig økonomisk faktor for regionen.

De italienske myndigheder anslog den samlede direkte skade til mere end 10,212 mia. EUR. Dette beløb udgør 0,67 % af Italiens BNI og er mere end tre gange så stort som det normale loft for Italien ved anvendelse af Solidaritetsfonden, der er på 3,4 mia. EUR (dvs. 3 mia. EUR i 2002-priser). Analysen fra Kommissionens tjenestegrene viste, at de metoder, Italien har brugt til vurdering af de forskellige kategorier af skader, var detaljerede og rimelige, og at resultaterne var plausible. Skønnet over de samlede direkte skader forekom i en vis udstrækning relativt forsigtigt.

Jordskælvet kunne derfor betragtes som en større naturkatastrofe og faldt inden for hovedanvendelsesområdet for Den Europæiske Solidaritetsfond. Ansøgningen blev behandlet hurtigt for at kunne give de italienske myndigheder hjælp så hurtigt som muligt. I en afgørelse af 8. juni 2009 foreslog Kommissionen budgetmyndigheden, at der blev ydet et finansielt tilskud på 493 771 159 EUR. Proceduren for budgetændringen var afsluttet den 20. oktober 2009, og umiddelbart efter indgik man en gennemførelsesaftale den 11. november 2009. Tilskuddet blev udbetalt den 30. november 2009.

3. FINANSIERING

I 2009 blev der udbetalt et tilskud fra EUSF i en sag, hvor ansøgningen var modtaget i efteråret 2008 (tørke i Cypern). Det tilsvarende foreløbige udkast til ændringsbudget nr. 10 for 2008[2] blev godkendt af budgetmyndigheden den 18. december 2008.

Fonden blev anvendt i tre sager i forbindelse med ansøgninger modtaget i 2009. Det foreløbige udkast til ændringsbudget nr. 1 for 2009[3] dækker følgerne af de oversvømmelser, der ramte Rumænien, og blev godkendt af budgetmyndigheden den 11. marts 2009. Det foreløbige udkast til ændringsbudget nr. 7 for 2009[4] dækker følgerne af stormen Klaus i Frankrig og blev godkendt af budgetmyndigheden den 15. september 2009. Det foreløbige udkast til ændringsbudget nr. 9 for 2009[5] dækker følgerne af jordskælvet i L'Aquila i Italien, og blev godkendt af budgetmyndigheden den 20. oktober 2009. Udbetalingen kunne effektueres efter vedtagelse af afgørelserne om tilskud, og efter at gennemførelsesaftalerne var blevet underskrevet.

Modtager	**Katastrofe**	**Kategori**	Støttebeløb (EUR)
Cypern	tørke	større naturkatastrofe	7 605 445
Rumænien	oversvøm-melser	usædvanlig regional katastrofe	11 785 377
Frankrig	stormen Klaus	større naturkatastrofe	109 377 165
Italien	jordskælvet i Abruzzo	større naturkatastrofe	493 771 159
I alt			**622 539 145**

2 KOM(2008) 731; ændringsbudget nr. 11 for regnskabsåret 2008, vedtaget den 18. december 2008, EUT L 27 af 30.1.2009.

3 KOM(2009) 22; ændringsbudget nr.1 for regnskabsåret 2009, vedtaget den 11. marts 2009, EUT L 99 af 17.4.2009.

4 SEK(2009) 827; ændringsbudget nr. 7 til det almindelige budget for 2009, vedtaget den 15. september 2009, EUT L 293 af 10.11.2009.

5 KOM(2009) 448; ændringsbudget nr. 9 for regnskabsåret 2009, vedtaget den 20. oktober 2009, EUT L 326 af 11.12.2009.

4. AFSLUTNINGER

I henhold til artikel 8, stk. 2, i EUSF-forordningen forelægger modtagerstaten senest seks måneder efter udløbet af fristen på et år at regne fra datoen for udbetalingen af tilskuddet en gennemførelsesrapport vedrørende anvendelsen, vedlagt en begrundelse for udgifterne (i det følgende benævnt "udgiftserklæring "). Som afslutning på denne procedure afslutter Kommissionen fondens tiltag.

To dossierer fra EU's Solidaritetsfond blev afsluttet i løbet af 2009. Som afslutning på støtten i forbindelse med stormen i Estland i 2005, hvor der blev givet en finansiel støtte på 1 289 765 EUR, modtog man gennemførelsesrapporten den 27. september 2007. Efter at Kommissionens tjenestegrene havde vurderet denne indgående, måtte Kommissionen anmode de estiske myndigheder om yderligere oplysninger. Svaret fra de estiske myndigheder indgik den 19. januar 2009 med en erklæring om ikke-støtteberettigede udgifter på et beløb af 4 430 EUR. Kommissionen indledte en tilbagebetalingsprocedure, og beløbet på 4 430 EUR blev tilbagebetalt af de estiske myndigheder den 1. juni 2009. Herefter blev sagen afsluttet.

I sagen vedrørende stormen i Litauen i 2005 blev der givet en finansiel støtte til Litauen på 378 910 EUR, og man modtog gennemførelsesrapporten på litauisk den 10. oktober 2007. Efter at Kommissionens tjenestegrene havde oversat og kontrolleret denne, anmodede man de litauiske myndigheder om yderligere oplysninger. De litauiske myndigheder dokumenterede i en erklæring, at alle krav vedrørende afslutningen af sagen var opfyldt. Kommissionen afsluttede sagen den 11. juni 2009.

I 2009 modtog Kommissionen endelige gennemførelsesrapporter fra Grækenland for tilskud, der var givet i 2007 (vedrørende oversvømmelser ved Evros i 2006), fra Ungarn (vedrørende oversvømmelser i 2006), fra Tyskland (vedrørende stormen Kyrill i 2007) og fra Frankrig (vedrørende stormen Gamède in 2007). Ved udløbet af den periode, som nærværende årsrapport dækker, var vurderingen af disse gennemførelsesrapporter endnu ikke afsluttet.

5. KONKLUSIONER

I 2009 beviste Solidaritetsfonden endnu en gang, hvor effektivt den reagerer på større katastrofer, idet der blev givet en omfattende finansiel støtte inden for en rimelig tidsramme. Det er imidlertid en forudsætning, at ansøgningerne er korrekt udarbejdet af den ansøgende stat, således at Kommissionen ikke skal bede om redegørelser eller yderligere oplysninger. I den forbindelse har den praksis, som Kommissionens tjenestegrene har fastlagt, at tilbyde en uformel gennemgang af de ansvarlige nationale myndigheders udkast til ansøgningen, inden den fremsendes officielt, vist sig yderst effektiv. Lande, som ønsker at ansøge om solidaritetsfondstøtte, opfordres til at gøre brug af denne mulighed.

I forbindelse med den største katastrofe, hvor der blev anmodet om støtte fra Solidaritetsfonden, kunne denne udbetales relativt hurtigt i løbet af lidt over fem måneder fra datoen for ansøgningens fremsendelse - på trods af at Europa-Parlamentet konstituerede sig efter valgene i juni.

I 2009 så man også, hvilke vanskeligheder der er forbundet med en aktivering af EUSF i tilfælde af en katastrofe, der udvikler sig langsomt. Kravet om indsendelse af en ansøgning senest ti uger efter den første skade i forbindelse med katastrofen giver objektive vanskeligheder ved katastrofer, såsom tørke, hvor det næsten er praktisk umuligt at fastsætte en præcis startdato. I forbindelse med ansøgningen fra Cypern kunne man ganske vist finde en operationel løsning, men det ville være at foretrække, at der i forordningen om solidaritetsfonden indgik en specifik bestemmelse for denne type katastrofer, der ville gøre det overflødigt at skulle "fortolke" forordningen. Kommissionen vil tage dette spørgsmål op i sin meddelelse om Den Europæiske Unions Solidaritetsfonds fremtid, der forventes fremlagt i begyndelsen af anden halvdel af 2011.

BILAG 1: ENDNU IKKE AFGJORTE OG NYE ANSØGNINGER TIL DEN EUROPÆISKE UNIONS SOLIDARITETSFOND I 2009

Ansøgerstat	**Cypern**	**Rumænien**	**Frankrig**	**Italien**
Katastrofens navn og art	tørke	oversvøm-melser	stormen Klaus	jordskælvet i Abruzzo
Første skadesdag	22/04/2008	24/07/2008	24/01/2009	06/04/2009
Ansøgningsdato*	01/07/2008	01/10/2008	02/04/2009	08/06/2009
Kompletteret ansøgning	01/07/2008	01/10/2008	02/04/2009	08/06/2009
Loft for større katastrofer (mio. EUR)	84,673	566,845	3 398,6	3 398,6
Samlede direkte skader (mio. EUR)	176,15	471,41	3 805,47	10 212,04
Kategori	større	regional	større	større
Skade/loft	208,03 %	83,16 %	111,97 %	300,48 %
Udgifter til nødhjælpsforanstaltning-er, der opfylder kriterierne (mio. EUR)	59,45	390,81	462,91	2 004,14
Støtteberettigede omkostninger/samlet skade	33,74 %	82,9 %	12,16 %	19,63 %
Støtte/støtteberettigede omkostninger	12,79 %	3,01 %	23,63 %	24,64 %
Støttesats (procentdel af samlet skade)	4,31 %	2,49 %	2,87 %	4,84 %
Dato for afgørelsen om tilskud	30/03/2009	20/07/2009	27/10/2009	11/11/2009
Dato for gennemførelsesaftale	10/06/2009	03/09/2009	13/11/2009	11/11/2009
Samlet støttebeløb (EUR)	7 605 445	11 785 377	109 377 165	493 771 159

BILAG 2: OVERSIGT OVER ANSØGNINGER TIL DEN EUROPÆISKE UNIONS SOLIDARITETSFOND SIDEN 2002

År	Land		Katastrofens art	Skade (mio. EUR)	Kategori	Støttebeløb (mio. EUR)
2002	1	AT	oversvømmelser	2 900	**større**	134
	2	CZ	oversvømmelser	2 300	**større**	129
	3	FR	oversvømmelser (Le Gard)	835	regional	21
	4	DE	oversvømmelser	9 100	**større**	444
Samlet støtte for ansøgninger indgivet i 2002						**728**
2003	1	ES	olieudslip (Prestige)	436	regional	8,626
	2	IT	jordskælv (Molise/Apulia)	1 558	regional	30,826
	3	IT	vulkanudbrud (Etna)	894	regional	16,798
	4	IT	oversvømmelser (Norditalien)	(1 900)	(større)	afvist
	5	GR	ugunstigt vintervejr	uklart	(større?)	afvist
	6	PT	skovbrande	1 228	**større**	48,539
	7	FR	skovbrande (Sydfrankrig)	531	(regional)	afvist
	8	ES	skovbrande (grænsen til Portugal)	53	naboland	1,331
	9	MT	oversvømmelser	30	**større**	0,961
	10	IT	oversvømmelser (Friuli-Venezia Giulia)	(525)	(regional)	afvist
Samlet støtte for ansøgninger indgivet i 2003						**107,081**
2004	1	FR	oversvømmelser (Rhone-deltaet)	785	regional	19,625
	2	ES	oversvømmelser (Malaga)	(73)	(regional)	afvist
	3-9	ES	skovbrande (7 ansøgninger)	(480)	(regional)	alle 7 afvist
	10	SK	oversvømmelser	(29)	(regional)	afvist
	11	SI	jordskælv	(13)	(regional)	trukket tilbage
Samlet støtte for ansøgninger indgivet i 2004						**19,625**
2005	1	SK	storm (Tatra)	203	**større**	5,668
	2	IT	oversvømmelser (Sardinien)	(223 - overvurde-ret)	(regional)	afvist
	3	EE	storm	48	**større**	1,29
	4	LV	storm	193	**større**	9,487
	5	SE	storm (Gudrun)	2 297	**større**	81,725

	6	LT	storm	15	naboland	0,379
	7	GR	oversvømmelser (Evros)	(112)	(regional)	afvist
	8	RO	forårsoversvømmelser	489	**større**	18,798
	9	BG	forårsoversvømmelser	222	**større**	9,722
	10	BG	sommeroversvømmelser	237	**større**	10,632
	11	RO	sommeroversvømmelser	1 050	**større**	52,4
	12	AT	oversvømmelser (Tirol/Vorarlberg)	592	regional	14,799
Samlet støtte for ansøgninger indgivet i 2005						**204,905**
2006	1	UK	eksplosion i oliedepot (Buncefield)	(700)	(regional)	trukket tilbage
	2	GR	oversvømmelser (Evros)	372	regional	9,306
	3	HU	oversvømmelser	519	**større**	15,064
	4	ES	skovbrande (Galicien)	(91)	(regional)	afvist
Samlet støtte for ansøgninger indgivet i 2006						**24,370**
2007	1	DE	stormen "Kyrill"	4750	**større**	166,9
	2	FR	Réunion, cyklonen "Gamede"	211	regional	5,29
	3	ES	oversvømmelser, El Hierro	(18)	(regional)	afvist
	4	ES	oversvømmelser (La Mancha)	(66)	(regional)	afvist
	5	UK	oversvømmelser	4 612	**større**	162,387
	6	CY	skovbrande	(38)	(regional)	afvist
	7	ES	skovbrande (De Kanariske Øer)	(144)	(regional)	afvist
	8-16	IT	9 ansøgninger vedr. skovbrande i 9 regioner	-	(regional)	ugyldig ansøgning, over-skridelse af frist
	17	FR	stormen "Dean", Martinique	509	regional	12,78
	18	GR	skovbrande	2 118	**større**	89,769
	19	SI	oversvømmelser	233	**større**	8,254
Samlet støtte for ansøgninger indgivet i 2007						**445,380**
2008	1	CY	tørke	165,4	**større**	7,605
	2	RO	oversvømmelser	471,4	regional	11,785
Samlet støtte for ansøgninger indgivet i 2008						**19,390**
2	1	FR	stormen "Klaus"	3 805,5	**større**	109,377

0 0 9	2	IT	jordskælv, Abruzzo	10 212,0	**større**	493,771
	3	GR	skovbrande 09	(152,8)	(regional)	afvist
	4	CY	storme 09	(2,6)	(regional)	afvist
	5	GR	oversvømmelser, Évvia	(83,2)	(regional)	afvist
	6	IT	mudderskred, Messina	(598,9)	(regional)	afvist
Samlet støtte for ansøgninger indgivet i 2009						**603,148**
Den samlede godkendte støtte siden 2002						**2 151,899 mio. EUR**